

DE BEVRIJDING (Deel 4)

De periode van 25 april 1945 tot en met 8 mei 1945

Aan de hand van de algemene brief van **directeur Geleijnse**, gericht aan de oud-verpleegden van de Rudolphstichting, krijgen we een indruk hoe de dagen na de bevrijding door de bewoners van het Jeugdorp werden ervaren:

‘Intussen was het gehele centrum vol van Canadezen behorende tot het Seaforth Highlanders regiment en was het een en al gemotoriseerd verkeer wat we zagen. We raakten niet uitgekeken op al die auto’s, carriers, trucks en al dat andere oorlogsmateriaal; ontzettend indrukwekkend. Vooral na al dat gemodder van de moffen met houtgasgeneratoren die niet werkten en met wagens die kennelijk zeiden: “Je hebt ons gestolen en geroofd, dus denk nou niet dat we ook nog voor je gaan werken.” Het was een drukte van belang en de blijdschap en vreugde overheerste. Ik weet niet hoe ik al die emoties beschrijven zal. Jullie weten zelf wel wat er in je omgving toen jullie waren bevrijd van het juk van de dwingeland.

Wij hadden hier in het centrum o.a. de beste **Piperband van de Canadezen** gehuisvest. Elke avond stelden de officieren zich op, op de oprijlaan van ons huis en daarna marcheerde de band al blazende op de doedelzakken en al trommelend enige malen op en neer in het Lindenlaantje. Onvergetelijk was dat. Op zondag 29 april kregen ze inspectie van de **Gouverneur van Columbia** (Canada). Dat was een parade die ons lang bij zal blijven. Filmfotografen hebben dat vastgelegd op de gevoelige strook en in de Canadese bladen zijn er kiekjes van verschenen. Wie had ooit kunnen denken dat de Rudolphstichting zo in het middelpunt zou komen te staan. Maar dat is nog niet alles. Het dorp Achterveld zal ook in de geschiedenis van deze oorlog genoemd worden, want daar is een tweedaagse conferentie geweest tussen de geallieerde autoriteiten waarbij **Z.K.H. prins Bernard** en de Duitsers waaronder **Seyss-Inquart**. Daar is het besluit gevallen van verstrekking van voedsel aan West-Nederland. In al die dagen was het hier vrij rustig, want het was ‘*Striking Fire*’. Dat wil zeggen ‘*staakt het vuur*’. Nooit gedacht dat Achterveld zo’n rol zou spelen, wel? We zijn er wel een beetje trots op! Denk nu niet dat er verder niets gebeurde, want elke nacht sliepen we in de kelder en haast elke dag kwam er een Canadees gewond van patrouille terug of helemaal niet. In de frontlinie van de Grebbe brandden de moffen de huizen nog steeds plat en ze roofden en plunderden. Van tijd tot tijd joegen de granaten over ons heen wat de Canadezen dan weer beantwoordden. Als je de hoeveelheid kanonnen had gezien die hier in de buurt opgesteld waren en gericht op Amersfoort dan zou je gerild hebben bij de gedachte dat al die kanonnen zouden worden afgevuurd.

Nooit zullen we vergeten dat op donderdagmiddag 3 mei ons gehele gezin buiten zat in de tuin. Het was prachtig zomerweer. Plotseling viel er een granaat in de tuin. Een scherp hiervan ging bij buurman Dijkstra (de wasbaas) door de ramen. Andere scherven richtten veel schade aan in de boomgaard en aan de muren en ruiten van ons huis. Dat sloeg in als een donderslag bij heldere hemel; zo hevig en zo onverwacht. Tien meter verder en wie weet hoeveel doden wij hadden te betreuren. Dat was een genadige bewaring. Zo is ook bij boerderij Binnenveld aan de Ringlaan (in het verleden bewoond door Van de Veen, Bilker Tamminga en waarvan thans Stroop de huidige bewoner is) een serie granaten op 40 meter afstand van het woonhuis ingeslagen. Scherven vlogen door het dak en de ramen, maar ook hier werd niemand gekwetst.

Zo is dan eindelijk het moment gekomen dat een officier van de Canadezen op 4 mei 1945 ’s avonds om half zeven vanuit het Meisjespaviljoen naar mijn huis kwam hollen naar het bureau van zijn kameraden en brulde dat de onvoorwaardelijke overgave een feit was. Dat was overweldigend. We lazen psalm 46, dankten de Heere en zongen Hem onze lofzang en wisten eigenlijk niet hoe wij Hem zouden danken voor de redding uit zoveel benauwing. Voor de verlossing uit de klauwen van de Duitse adelaar en hoe wij Hem smeken zouden om uitkomst voor heel het volk, voor Indië en voor de families die hun geliefden nog misten. Want vandaag missen we ook nog **Fokke Dijkstra**, de zoon van wasbaas Dijkstra, die in december werd gegrepen als koerier van de Ondergrondse en tot nog toe

zijn alle naspeuringen vruchteloos gebleken. **Gerard Kroon** is na twee jaar concentratiekamp weer in het Vaderland terug, maar om degenen die hier hun leven offerden en om Fokke is er nog geen feest geweest. Men hoopt elke dag dat hij nog komen zal. Och, het zijn eigenlijk nog maar een paar grepen uit al wat wij beleefden. De Canadezen zijn op 8 mei vertrokken naar Amsterdam en daardoor is het mogelijk dat sommigen van jullie mijn zoon **Maarten** daar in Canadees uniform hebben gezien, want hij is als tolk meegegaan. Mijn nicht **Bab** is ook een enkele keer gezien. Dat is ook in orde. Zij werkt bij de Civil Affairs. Ook **Age Blok** is met de Canadezen vertrokken. Van de Ondergrondse zijn **Jan Dijkstra** en **Wim Boersma** een poos in dienst geweest bij de lijfwacht van de prins en op die wijze geëerd voor hun moedige daden in bezettingstijd.

Ten anderen male heeft God onze stichting wonderlijk gered. Wanneer om de Grebbe gevochten had moeten worden dan was er geen steen op elkaar gebleven; en nu! Alles is nog heel op een heel klein beetje na. Ja, veel gebed heeft ons land en ons volk en ons Oranjehuis nodig. Daar ligt een taak voor ons allen die met stil vertrouwen kunnen zingen:

Rust mijn ziel uw God is koning
Heel de wereld Zijn gebied
Alles wisselt op zijn wenken,
Maar hij zelf verandert niet.

Een stevige handdruk van je toegenegen,

B. Geleijnse'

<p style="text-align: center;">ACHTERVELD, (U.)</p> <p style="text-align: center;">Heden 22 Maart ontvingen wij het droeve bericht dat onze lieve zoon en broeder</p> <p style="text-align: center;">FOKKE JACOB,</p> <p>oud 18 jaar in het concentratiekamp Wöbelin (Duitsland) omstreeks 20 Maart 1945 is overleden. Een mede-gevangene deelde ons mee, dat hij kalm is heengegaan en ook aldaar is ter aarde besteld.</p> <p>De onzekere spanning waarin wij zoo lang verkeerden is voorbij. En als wij één van de weinige brieven van hem nog eens overlezen, dan is het ons opnieuw een verkwikking hoe hij in den grootsten nood mocht getuigen: „door te bidden heeft God mij tot hiertoe steeds de kracht gegeven om alles te dragen”.</p> <p>De zekerheid dat hij nu reeds een jaar lang juist voor Gods troon, is voor ons een groote troost in diepe smart.</p> <p>Ps. 146 : 3 ber.</p> <p style="text-align: right;">FAM. B. DIJKSTRA Postweg 35</p>	
--	--

Jaap Krediet en Rieke Visser